

Uniemożliwienie realizacji obowiązku szkolnego pod lupą RPO

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport
Opublikowano: środa, 28, styczeń 2026 13:43
Piotr Majoch
Odsłony: 460

Rzecznik Praw Obywatelskich interweniuje w sprawie ucznia niedopuszczonego do nauki w szkole podstawowej pomimo wydania przez właściwy sąd administracyjny postanowienia o wstrzymaniu wykonania decyzji o nieprzyjęciu ucznia. Powołując się na prawo do nauki i ugruntowany w Konstytucji RP obowiązek szkolny, Rzecznik zabiega o zapewnienie uczniowi odpowiednich warunków kształcenia.

Sprawa, w której interwencję podjął RPO, ma swój początek w procesie rekrutacji do publicznej szkoły podstawowej, kiedy to uczeń został przyjęty do I klasy, a fakt ten został potwierdzony opublikowaną listą uczniów mających rozpocząć w tej szkole naukę. Tuż przed rozpoczęciem roku szkolnego dyrektor wystosował jednak do rodziców dziecka komunikat, z którego wynikało, że dziecko nie mieszka w obwodzie szkoły i nie zostanie do niej przyjęte pomimo wcześniejszej deklaracji. Takie odmowne stanowisko dyrektora było dodatkowo poparte bliżej nieznanym pismem burmistrza, wykonującego prawa organu prowadzącego szkołę.

Po tym, jak WSA wydał postanowienie o wstrzymaniu wykonania zaskarżonej decyzji dyrektora o nieprzyjęciu ucznia, ten w dalszym ciągu nie pozwalał mu na udział w odbywających się w szkole zajęciach. W zażaleniu złożonym do Naczelnego Sądu Administracyjnego dyrektor zarzucił orzeczeniu WSA nieuwzględnienie obowiązujących zasad przyjmowania uczniów, w myśl których pierwszeństwo przysługuje dzieciom zamieszkałym w obwodzie danej szkoły. Dyrektor stwierdził także, iż przyjęcie jednego ucznia spoza obwodu zgodnie z życzeniem jego rodziców byłoby dyskryminujące dla innych dzieci, które nie mogą zostać przyjęte z racji zamieszkiwania poza obwodem.

Interwencja Biura Rzecznika Praw Obywatelskich sprowadziła się w dużej mierze do przypomnienia, że samo złożenie zażalenia na orzeczenie, z którym organ się nie zgadza, nie zwalnia z obowiązku jego wykonania, a dyrektor nie jest uprawniony do samodzielnej oceny jego słuszności. Potwierdził to również NSA, który oddalając złożone przez dyrektora zażalenie wspominał o art. 61 § 3 p.p.s.a., w świetle którego wstrzymaniu w takim trybie akty i czynności podlegają tylko w wyjątkowych sytuacjach.

Prawo do nauki i obowiązek szkolny, to natomiast wartości chronione przez hierarchicznie najwyższe źródło prawa. Zgodnie z art. 70 ust. 1 Konstytucji, prawo to przysługuje każdemu, przy czym jednak do 18 roku życia kształcenie się jest obowiązkiem, którego realizacji nie można utrudniać. Postawa dyrektora szkoły miała zatem znamiona utrudniania nauki osobie do tego zobowiązanej.

Interwencja zakończyła się na wpół pomyślnie. Dyrektor tymczasowo umożliwił bowiem dziecku uczęszczanie do szkoły, jednak podtrzymując przy tym swoje dotychczasowe stanowisko. Biuro RPO zapowiedziało w związku z tym monitorowanie sprawy aż do jej zakończenia.

Źródło: [BIP RPO](#)